

SMĚRNICE PRO BOJ PROTI PRANÍ ŠPINAVÝCH PENĚZ

TAX NEWS

KVĚTEN 2015

SMĚRNICE PRO BOJ PROTI PRANÍ ŠPINAVÝCH PENĚZ

Evropský parlament schválil 20. května 2015 návrh nové, v pořadí již čtvrté směrnice pro boj proti praní špinavých peněz. Cílem nové směrnice je pomoci v boji proti praní špinavých peněz, daňovým trestným činům a financování terorismu. Parlament schválil také nová pravidla umožňující jednodušší vystopování finančních transakcí.

Tato velice rozsáhlá směrnice pro boj proti praní špinavých peněz vůbec poprvé zaváže členské státy EU k vytvoření centrálních registrů, které budou obsahovat informace o skutečných vlastnících (tzv. „**beneficial owners**”) podnikatelských subjektů a dalších právnických osob, včetně svěřeneckých fondů.

Informace o skutečném vlastnictví

Členské státy jsou povinny zajistit, aby společnosti a jiné právnické osoby zapsané v rejstříku na jejich území (dále jen „**subjekty**“) měly povinnost získat a mít adekvátní, přesné a aktuální informace o svých skutečných vlastnících, včetně údajů o skutečné držené účasti.

„Skutečným majitelem“ se přitom rozumí fyzická osoba nebo osoby, které v konečném důsledku vlastní nebo kontrolují klienta, nebo fyzická osoba nebo osoby, jejichž jménem se transakce nebo činnost provádí, což zahrnuje přinejmenším v případě společností:

- fyzickou osobu nebo osoby, které v konečném důsledku vlastní nebo kontrolují právnickou osobu prostřednictvím přímého nebo nepřímého vlastnictví dostatečného akciového či vlastnického podílu nebo hlasovacích práv v uvedené právnické osobě, včetně akcií na doručitele, nebo prostřednictvím kontroly jinými prostředky nad uvedenou právnickou osobou, jež není společností kotovanou na regulovaném trhu, která podléhá požadavkům na zveřejnění informací v souladu s právem Unie nebo která podléhá rovnocenným mezinárodním standardům zajišťujícím přiměřenou transparentnost informací o vlastnictví.
- fyzickou osobu nebo osoby ve vrcholném vedení, jestliže po vyčerpání všech možných prostředků (a za podmínky, že neexistuje žádné důvodné podezření) není identifikována žádná osoba podle předcházejícího pododstavce nebo jestliže existuje pochybnost o tom, že identifikovaná osoba nebo osoby jsou skutečnými majiteli.

Indikátorem přímého vlastnictví je akciový podíl 25 % plus jedna akcie či vlastnický podíl větší než 25 %, který v klientovi drží fyzická osoba. Indikátorem nepřímého vlastnictví je akciový podíl 25 % plus jedna akcie či vlastnický podíl větší než 25 %, který v klientovi drží společnost kontrolovaná jednou nebo více fyzickými osobami nebo několik společností kontrolovaných stejnou fyzickou osobou nebo fyzickými osobami.

Kontrolu jinými prostředky lze určit mimo jiné v souladu s kritérii stanovenými v čl. 22 odst. 1 až 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU¹, např. se může jednat o dohodu s akcionáři, uplatňování rozhodujícího vlivu nebo pravomoci jmenovat vrcholné vedení.

Povinné osoby a hloubkové kontroly

Tak zvané „povinné osoby“ jako např. banky, auditoři, právníci, daňoví poradci, realitní makléři či kasina budou povinny při vzniku obchodního vztahu s relevantním subjektem (a v dalších případech vymezených ve směrnici) provést tak zvanou hloubkovou kontrolu relevantnímu subjektu.

Opatření hloubkové kontroly zahrnují:

- zjištění a ověření totožnosti subjektu na základě dokumentů, údajů nebo informací získaných ze spolehlivého a nezávislého zdroje
- zjištění totožnosti skutečného majitele a přijetí náležitých opatření pro ověření jeho totožnosti, aby se povinná osoba ujistila, že skutečného majitele zná; to zahrnuje přijetí náležitých opatření k tomu, aby pochopila vlastnickou a řídicí strukturu klienta v případě právnických osob, svěřenských fondů, společností, nadací a podobných právních uspořádání
- posouzení a případně získání informací o účelu a zamýšlené povaze obchodního vztahu
- průběžné sledování obchodního vztahu včetně kontroly transakcí prováděných v jeho průběhu, aby bylo zajištěno, že prováděné transakce jsou v souladu s tím, co povinná osoba ví o subjektu, o jeho obchodním a rizikovém profilu včetně, je-li to třeba, zdrojů finančních prostředků, a zajištění průběžné aktualizace příslušných dokumentů, údajů nebo informací.

Při provádění hloubkové kontroly musí povinné osoby rovněž ověřit, že každá osoba, která prohlašuje, že jedná jménem subjektu, je k tomu oprávněna, a zjistit a ověřit totožnost této osoby.

Oznamovací povinnost povinných osob

Výše uvedené povinné osoby budou muset na základě textu směrnice plnit specifické oznamovací povinnosti o podezřelých transakcích svých klientů.

Centrální registry

Subjekty rovněž budou povinny informace o právním majiteli a o skutečném majiteli poskytovat příslušným orgánům daného členského státu a ten je povinen zajistit, aby tyto informace byly uchovávány v centrálním registru, například v obchodním rejstříku, podnikovém rejstříku podle článku 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/101/ES nebo veřejném rejstříku. Informace uchovávané v centrálním registru musí být adekvátní, přesné a aktuální.

K informacím z centrálních registrů budou mít přístup příslušné orgány a finanční zpravodajské služby (bez omezení), povinné osoby (např. banky provádějící hloubkovou kontrolu klienta), ale také veřejnost (ačkoli veřejný přístup může být podmíněn online registrací žadatele a zpoplatněn za účelem pokrytí administrativních nákladů).

Osoba či organizace (např. investigativní novináři či neziskové organizace) budou muset prokázat "oprávněný zájem" v souvislosti s podezřením na praní peněz, financování terorismu a souvisejícími predikativními trestnými činy jako korupce, daňové trestné činy a podvody.

Tyto osoby budou muset mít přístup přinejmenším k informacím o jméně, měsíci a roku narození, státní příslušnosti a zemi bydliště skutečného majitele a o povaze skutečné držené účasti. Výjimky z přístupu těchto osob mohou být ze strany členských států stanoveny pouze "v jednotlivých případech za výjimečných okolností".

Informace z centrálních registrů o poskytovatelích svěřeneckých služeb budou dostupné pouze příslušným orgánům a "povinným osobám".

Zvláštní opatření pro "politicky exponované osoby"

Text směrnice stanoví jasnější pravidla, která se budou vztahovat na "politicky exponované osoby", tj. osoby, u kterých existuje vyšší než obvyklé riziko korupčního chování z titulu politické funkce, kterou zastávají. Jedná se například o hlavy států, ministry, členy nejvyšších soudů, členy parlamentu, ale i o jejich rodinné příslušníky.

Vystopování převodů finančních prostředků

Parlament rovněž schválil nařízení o převodech finančních prostředků, jehož cílem je zvýšit vystopovatelnost plátců a příjemců, jakož i jejich majetku. Pro zajištění předávání informací v celém platebním řetězci bude zaveden systém, který ukládá poskytovatelům platebních služeb povinnost doprovázet převody peněžních prostředků informacemi o plátcích a příjemcích.

Další postup

Členské státy budou mít dva roky na provedení opatření obsažených ve směrnici pro boj proti praní peněz do svých vnitrostátních předpisů. Nařízení o převodech finančních prostředků bude přímo účinné ve všech členských státech 20 dní po uveřejnění jeho textu v Úředním věstníku EU.

Výše uvedené údaje mají pouze informativní povahu a uplatnění výše uvedených informací bude v konkrétních situacích ovlivněno okolnostmi případu. Společnost STANĚK, TOMÍČEK & PARTNERS S.R.O. nepřijímá žádnou odpovědnost za případné chyby či nepřesnosti, ani neodpovídá za jakoukoliv škodu vzniklou z jednání učiněných na základě informací uvedených v tomto dokumentu. Při řešení konkrétních obchodních a jiných případů doporučujeme vždy individuální konzultaci. Údaje obsažené v tomto dokumentu obsahují informace uveřejněné Parlamentem České republiky, Vládou České republiky a ústředními správními úřady.

Kontaktní osoba: Milan Tomíček tomicek@stanek-tomicek.com

David Staněk stanek@stanek-tomicek.com